

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 12-04-2021

Mødedato Mandag d. 12. april 2021 kl. 13:31

Mødested F7 stuen, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse: Råstofplan 2020 # (13.30-14.30).....	3
Temadrøftelse: Udmøntning af kulturudviklingsmidler 2021 # (14.30-15.30).....	4
Udmøntning af pulje til bæredygtighed.....	6
Henvendelse fra Socialdemokratiet og Alternativet om projektforslag om forsøg med gratis busrute	8
Forslag om gratis buskørsel på regionalrute #.....	10
Samfundsformerne: Unge inviteres til at formgive Midtjylland.....	12
Samarbejde med The Link (MIT REAP).....	14
Nedlæggelse af bacheloruddannelsen Global Nutrition and Health på VIA.....	16
Status for generationsforureningerne på Harboøre Tange.....	18
Drøftelse af møder i Danske Regioner #.....	20
Gensidig orientering #.....	21

Punkt 1: Temadrøftelse: Råstofplan 2020 # (13.30-14.30)

1-34-76-2-20

Sagsfremstilling

Administrationen gennemgår status for råstofplanen under temadrøftelsen, herunder mulige ændringer til indholdet i planen.

Råstofplan 2020 har været i høring fra den 8. juni til den 1. september 2020. Region Midtjylland har modtaget knap 300 høringssvar fra enkeltpersoner, grupper af borgere, myndigheder, råstofbranchen, interesseorganisationer m.fl. Høringssvarene er offentliggjort på regionens hjemmeside www.rastofplan2020.rm.dk. Med høringssvarene bliver der bl.a. tilkendegivet en række interesser i forhold til afgrænsningen af de foreslåede råstofområder. Administrationen har været i en konstruktiv dialog med mange af de høringsberettigede med henblik på at forholde sig til de indkomne forslag.

Temadrøftelsen vil bidrage til den videre bearbejdning af råstofplan 2020 med henblik på endelig politisk vedtagelse i juni måned 2021.

Interesseafvejning i Råstofplan 2020

Administrationen er ved at indarbejde den nye viden, der er indkommet fra høringssvar, borgermøder, de politiske anbefalinger fra temadrøftelsen den 9. november 2020 og tidligere politiske møder. Administrationen vil på mødet orientere om nogle af de overvejelser og mulige ændringer, som dette giver anledning til.

Nogle af dilemmaerne for konkrete områder præsenteres ud fra råstofplanens hjemmeside.

Der lægges på mødet op til en drøftelse af, hvordan den endelige råstofplan 2020 bedst muligt kan varetage udnyttelsen af råstofforekomsterne med fokus på en bæredygtig udvikling og en samlet vurdering af de samfundsmæssige hensyn. Heri indgår en interesseafvejning, hvor naboer, natur og miljø samt den lokale infrastruktur ikke lider for stor overlast.

Program for temadrøftelsen

Kl. 13.30 Indledning ved udvalgsformand Jørgen Nørby.

Kl. 13.35 Kort indledende status på råstofplanen og arbejdet med råstofplanen fra høringsperioden og frem til nu.
Beskrivelse af den fremadrettede proces frem imod administrationens udarbejdelse af udkast til råstofplan 2020 til endelig behandling i regionsrådet.
Ved kontorchef Rolf Johnsen.

Kl. 13.45 Politisk drøftelse af dilemmaer og udfordringer ud fra præsentation af mulige tilpasninger i råstofplanen. Særligt fokus på de nye områder i planen.
Præsentation ved teamleder Lars Ernst.

Kl. 14.25 Afrunding ved udvalgsformand Jørgen Nørby.

Beslutning

Udvalget drøftede orienteringen om administrationens arbejde med Råstofplan 2020.

Regionsrådsmedlem Marianne Karlsrose deltog i temadrøftelsen.

Punkt 2: Temadrøftelse: Udmøntning af kulturudviklingsmidler 2021 # (14.30-15.30)

1-26-26-20

Sagsfremstilling

Region Midtjylland har den 8. februar 2021 modtaget 102 ansøgninger om tilskud fra regionens kulturudviklingsmidler i 2021. Disse er fordelt med 32 ansøgninger om tilskud til større udviklingsprojekter og 70 ansøgninger om tilskud til mindre kulturprojekter med et maksimalt regionalt tilskud på 100.000 kr.

Udvalg for regional udvikling har tilkendegivet et ønske om at drøfte principper for behandlingsprocessen forud for indstilling til bevilling af kulturudviklingsmidlerne. Administrationens indstilling om tilskud forelægges endeligt for udvalget på møde den 3. maj 2021.

Projekterne skal bidrage til at understøtte den regionale kulturpolitik og dens fem indsatsområder: Regionalt kultursamarbejde, Udvikling og eksperimenter, Kultur og sundhed, Kultur og landdistrikter samt Kultur og børn & unge. I annonceringen efter projekter blev det tilkendegivet, at ansøgningerne gerne må adressere udfordringer skabt og intensiveret af corona-situationen. Dette er blandt andet også baggrunden for en særlig corona-indsats specifikt til mindre kulturprojekter med dertil reducerede krav. I lighed med sidste ansøgningsrunde i 2020 er egenfinansieringen reduceret til 25 % mod normalt 50 %.

Administrationen har vurderet de indkomne ansøgninger i forhold til, i hvor høj grad de lever op til kriterierne for kulturudviklingsmidlerne, og har opdelt ansøgninger i to grupper:

- Projekter, der opfylder kriterierne for ydelse af tilskud.
- Projekter, der ikke opfylder kriterier for ydelse af tilskud, f.eks. på grund af manglende partnerskab, tilskud til en forestilling, tilskud til anlæg m.m.

Administrationen har udarbejdet følgende materiale, der vedlægges som bilag:

- Et generelt notat, der beskriver vurdering af ansøgninger i forhold til de fem kriterier, typer af projekter, der ikke støttes (herunder anlæg, enkeltstående events og forestillinger) m.m.
- Et notat for henholdsvis de store projekter og de mindre projekter med en oversigt over projekterne med angivelse af økonomi og fordeling på kulturpolitikens indsatsområder opdelt på om projekterne opfylder eller ikke opfylder kriterierne for tilskud, kort der viser geografi fordelt på kommuneniveau for kulturansøgninger samt resume af de enkelte ansøgninger.
- Et bilag med alle ansøgninger for henholdsvis de store projekter og de mindre projekter.

Økonomi

Regionens kulturpulje har i 2021 en ramme på samlet 7,7 mio.kr., hvoraf regionsrådet har prioriteret 7,5 mio. kr. af kulturudviklingsmidlerne i 2021 i forbindelse med godkendelse af handlingsplanen for kulturområdet i 2021, og 0,2 mio. kr. er tilbageløb fra et tidligere bevilget projekt. Der er i handlingsplanen for kulturområdet i 2021 angivet en indikativ ramme på ca. 2 mio. kr. til mindre kulturprojekter og dermed en indikativ ramme på ca. 5,7 mio. kr. til større kulturudviklingsprojekter.

Der er samlet ansøgt støtte på 5,8 mio. kr. til mindre projekter og samlet 20,8 mio. kr. til større udviklingsprojekter.

Program for temadrøftelsen

14.30 Indledning ved udvalgsformand Jørgen Nørby.

14.35 Oplæg fra administrationen med et overblik over ansøgningerne.

14.50 Politisk drøftelse, der bl.a. kan tage afsæt i:

- Fordeling mellem mindre og større projekter i forhold til den økonomiske ramme.
- Opfyldelse af kriterier (herunder relation til corona-situationen), geografisk fordeling af ansøgningerne m.m.

Principper for den efterfølgende prioritering af de enkelte ansøgninger.

15.25 Afrunding ved udvalgsformand Jørgen Nørby.

Beslutning

Udvalget drøftede administrationens foreløbige vurderinger af de indkomne ansøgninger.

Regionsrådsmedlem Marianne Karlsmoser deltog i temadrøftelsen.

Bilag

Notat - Indledende behandling af kulturansøgningerne 2021

Mindre kulturprojekter - samlet bilag

Større kulturudviklingsprojekter - samlet bilag

Alle ansøgninger mindre kulturprojekter - samlet

Alle ansøgninger større kulturudviklingsprojekter - samlet

Punkt 3: Udmøntning af pulje til bæredygtighed

1-31-72-195-21

Resume

Fra anlægspuljen til bæredygtige initiativer foreslås det, at 10 mio. kr. udmøntes til gennemførelse af de første ni pilotprojekter samt etablering af en rammebevilling til kommende pilotprojekter. Pilotprojekterne skal medvirke til at skabe viden og opbygge erfaringer på anlægsområdet til brug i den videre proces for at kunne indfri bæredygtighedsstrategiens målsætninger. Pilotprojekterne omhandler eksempelvis el-ladestandere, effektiv styring af kølebehov, vandrensning og neddeling af plastikaffald på hospitalerne.

Herudover foreslås det, at yderligere 10 mio. kr. fra anlægspuljen til bæredygtige initiativer prioriteres til bæredygtige anlægstiltag i forbindelse med Ny Psykiatri i Viborg samt Generalplanen for Regionshospitalet Randers, hvor midlerne dog først udmøntes endeligt på et senere tidspunkt.

Direktionen indstiller,

- at udmøntning af i alt 10,0 mio. kr. til ni pilotprojekter inden for bæredygtighed samt en rammebevilling til samme formål godkendes,
- at prioriteringen af i alt 10,0 mio. kr. til afdækning og om muligt implementering af bæredygtige anlægstiltag i forbindelse med Ny Psykiatri i Viborg samt Generalplanen for Regionshospitalet Randers godkendes, og
- at der gives bevilling til pilotprojekterne og finansiering jf. tabel 2.

Sagsfremstilling

Regionsrådet afsatte i budget 2021 en pulje til bæredygtige initiativer.

Rammebevilling til kommende pilotprojekter

Der fremlægges nu en række pilotprojekter til godkendelse, der kan skabe viden og opbygge erfaringer, der kan være med til at indfri bæredygtighedsstrategiens målsætninger. Pilotprojekterne forventes i udgangspunktet at have et skaleringspotentiale, såfremt resultatet af det enkelte pilotprojekt er positivt.

Tabel 1. Oversigt over projekterne

Tabel 1: Oversigt over pilotprojekter		
Nr.	Projekt	Mio. kr.
1	El-ladestandere	1,5
2	Maskine til neddeling af plastik	0,35
3	Detektering af unaturligt vandforbrug	0,25
4	Effektiv styring af lokaler med kølebehov	0,35
5	Guide for bæredygtigt byggeri	0,3
6	Tilbygning til Regionspsykiatrien Randers	0,375
7	Rensning af procesvand og brug af sekundavand	0,64
8	Kortlægning af energiprojekter	1,45
9	Indretning af hospitalernes affaldsrum	1,2
	I alt	6,415

Herudover foreslås det, at der prioriteres den rammebevilling på 3,585 mio. kr. til kommende pilotprojekter, som direktionen løbende kan udmønte, således at der med denne sag udmøntes i alt 10,0 mio. kr. til henholdsvis ni pilotprojekter inden for bæredygtighed og en rammebevilling til samme formål.

Regionsrådet vil ved udgangen af 2021 få forelagt en samlet statusbeskrivelse for de igangsatte pilotprojekter.

Prioritering af i alt 10 mio. kr. til Ny psykiatri i Viborg og Generalplan for Regionshospitalet Randers

Desuden foreslås der prioriteret 5 mio. kr. til henholdsvis til Ny psykiatri i Viborg og Generalplanen for Regionshospitalet Randers for at kunne afsøge, kvalificere og om muligt implementere bæredygtige tiltag i begge projekter – herunder afprøve principper for bæredygtigheds certificering af projekterne – og om muligt opnå certificering. De i alt 10 mio. kr. vil blive foreslået udmøntet, når der fremlægges konkrete, motiverede anmodninger fra de to projekter.

Pilotprojekter og prioriterede midler er nærmere beskrevet i vedlagte bilag.

Økonomi

Nedenstående tabel viser, at der ved godkendelsen af dette dagsordenspunkt udmøntes i alt 6,415 mio. kr. til ni separate pilotprojekter. Derudover udmøntes 3,585 mio. kr. til en rammebevilling, som direktionen kan udmønte fra løbende til nye pilotprojekter. Projekter, som kan underbygge implementering og målopfyldelse af regionens Bæredygtighedsstrategi, og som desuden har den ønskede pilot-karakter, hvor der opnås viden, og der efterfølgende er et skaleringspotentiale.

Med godkendelsen af indstillingerne resterer der 10 mio. kr. af rammen til bæredygtige initiativer i 2021. Disse foreslås prioriteret med 5 mio. kr. til Ny psykiatri i Viborg og 5 mio. kr. til Generalplanen for Regionshospitalet Randers for at kunne afsøge, kvalificere og om muligt implementere bæredygtige tiltag i begge projekter. Midlerne vil blive foreslået udmøntet, når der fremlægges konkrete, motiverede anmodninger fra de to projekter.

Tabel 2. Oversigt over bevilling, rådighedsbeløb.					
1.000 kr.	Flerårig anlægsbevilling¹	Rådighedsbeløb			
		2021 indeks 105,7	2022 indeks 105,7	2023 indeks 105,7	2024 indeks 105,7
<i>Bevillingsændringer²</i>					
<i>Koncernøkonomi, Byggeri og ejendomme:</i>					
Pilotprojekt, elladestandere	1.500	1.500			
Pilotprojekt, guide for bæredygtigt byggeri	300	300			
Pilotprojekt, kortlægning af energiprojekter	1.450	1.450			
<i>Regional udvikling, Center for bæredygtige hospitaler:</i>					
Pilotprojekt, neddeling af plastikaffald	350	350			
Pilotprojekt, indretning af hospitalernes affaldsrum	1.200	1.200			
<i>Regionshospitalet Horsens:</i>					
Pilotprojekt, detektering af unaturligt vandforbrug	250	250			
<i>Aarhus Universitetshospital:</i>					
Pilotprojekt, styring af lokaler med kølebehov	350	350			
Pilotprojekt, rensning af procesvand og sekundavand	640	640			
<i>Psykiatrien:</i>					
Pilotprojekt, tilbygning til Regionspsykiatrien Randers	375	375			
<i>Fælles reserver:</i>					
Rammebevilling til pilotprojekter, bæredygtighed	3.585	3.585			
Puljen til anlægsprojekter		-10.000			
Ændring af anlægsbevilling	-10.000				
Total	0	0	0	0	0
¹ Rådighedsbeløbene er først disponible, når regionsrådet har givet bevilling til et anlægsprojekt					
² + = øgede udgifter og - = reducerede udgifter / - = øgede indtægter og + = reducerede indtægter					

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at udmøntning af i alt 10,0 mio. kr. til ni pilotprojekter inden for bæredygtighed samt en rammebevilling til samme formål godkendes,

at prioriteringen af i alt 10,0 mio. kr. til afdækning og om muligt implementering af bæredygtige anlægstiltag i forbindelse med Ny Psykiatri i Viborg samt Generalplanen for Regionshospitalet Randers godkendes, og

at der gives bevilling til pilotprojekterne og finansiering jf. tabel 2.

Carsten Kissmeyer var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Notat - Pilotprojekter, bæredygtige initiativer

Punkt 4: Henvendelse fra Socialdemokratiet og Alternativet om projektforslag om forsøg med gratis busrute #

0-9-2-20

Resume

Henvendelse fra Socialdemokratiet og Alternativet med forslag til udarbejdelse af projektforslag om forsøg med gratis busrute mellem to byer i regionen.

Direktionen indstiller,

at henvendelsen om forslag til udarbejdelse af projektforslag om forsøg med gratis busrute mellem to byer i regionen drøftes.

Sagsfremstilling

Socialdemokratiet og Alternativet har ved mail af 14. januar 2020 sendt følgende anmodning om et punkt til politisk behandling.

"Socialdemokratiet og Alternativet foreslår at udarbejde et projektforslag om, hvordan der kan gennemføres et forsøg med en gratis busrute mellem to byer i regionen.

Formålet med forsøget vil være at undersøge, om afskaffelse af betalingen vil flytte bilpendlere til bus. Forsøget vil således indebære, at en busrute, der kører på en strækning, hvor der også er mange pendlere, der kører i bil, gøres gratis i eksempelvis to eller tre år.

På nuværende tidspunkt ønsker partierne at få udarbejdet et projektforslag, som kan danne grundlag for en senere beslutning om at gennemføre forsøget.

Projektforslaget skal derfor blandt andet indeholde følgende:

- Anbefale en relevant busrute på baggrund af pendlingsmønstre.
- Afklare udgifterne ved, at den pågældende busrute bliver gjort gratis i forsøgsperioden.
- Afsøge og beskrive mulighederne for ekstern medfinansiering.
- Afsøge og beskrive mulighederne for samarbejde med forskningsinstitutioner om effektmåling og afrapportering.
- Afklare, om der er lovgivningsmæssige problemstillinger forbundet med forsøget.
- Anbefale en varighed af forsøget.

Projektforslaget fremlægges så vidt muligt inden udgangen af juni 2020, så der eventuelt kan tages stilling til, om forsøget skal gennemføres, i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2021".

Udvalg for regional udvikling udsatte på sit udvalgmøde i februar 2020 behandlingen af denne henvendelse med henblik på, at administrationen belyser sagen yderligere i forhold til de juridiske handlemuligheder.

Regionssekretariatet har til dette formål bedt Ankestyrelsen om en udtalelse.

Ankestyrelsen har den 18. januar 2021 sendt en tilsynsudtalelse om etablering af gratis buskørsel i Region Midtjylland. Ankestyrelsen vurderer, at Region Midtjylland lovligt kan etablere gratis buskørsel mellem to byer i regionen som en forsøgsordning. Afgørelsen er vedlagt.

Ankestyrelsen har indhentet en udtalelse fra Transport- og Boligministeriet, som bl.a. i forhold til lov om trafikselskaber vurderer, at loven ikke indeholder bestemmelser, der er til hinder for, at kommuner eller regioner tilbyder gratis kollektiv transport. Ministeriet bemærker dog, at det er det pågældende trafikselskab, som opretter og fastlægger regionale ruter efter ønske fra den enkelte region "idet regionerne selv finansierer de regionale ruter."

Region Midtjylland har derfor efter lov om trafikselskaber hjemmel til at anmode Midttrafik om at etablere en rute som led i forsøgsordningen. Idet loven blot hjemler, at regionale ruter skal finansieres af regionen, står det altså regionen frit for, om regionen ønsker at oprette en forsøgsordning, hvor ruten gøres gratis for passagerer, og derved øger regionens finansiering af ruten.

Transport- og Boligministeriet bemærker herudover, at ruten for forsøgsordningen ikke bør placeres, hvor der er væsentlig parallel trafik.

Administrationen har på den baggrund anmodet Midttrafik om at komme med forslag til et eventuelt forsøgsprojekt. Dette forslag præsenteres i en anden sag på denne dagsorden.

Administrationen er ved at afklare, om det juridisk vil være muligt at gøre et forsøg med gratis busser permanent, Midttrafik har i deres notat peget på spørgsmålet. Administrationen vil kontakte transportministeriet for at få dette afklaret.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling udsatte sagens behandling til mødet i maj 2021, jf. beslutning anført under pkt. 5.

Carsten Kissmeyer var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Den 3. februar 2020 udsatte udvalg for regional udvikling sagens fortsatte behandling, for at administrationen kunne belyse sagen yderligere i forhold til de juridiske handlemuligheder i relation til det beskrevne projekt.

Den 11. maj 2020 udsatte udvalg for regional udvikling atter sagens fortsatte behandling, idet udvalget afventede svar fra Ankestyrelsen angående juridiske handlemuligheder.

Bilag

Tilsynsudtalelse om etablering af gratis buskørsel

Punkt 5: Forslag om gratis buskørsel på regionalrute

1-30-75-2-09

Resume

Administrationen har på baggrund af henvendelsen af 14. januar 2020 fra Socialdemokratiet og Alternativet om projektforslag om forsøg med gratis busrute mellem to byer i regionen anmodet Midttrafik om at belyse forslag til forsøgsordning med gratis buskørsel. Midttrafik har fremsendt et notat, hvori der peges på fire ruter som relevante til et forsøg.

Der er tale om ruter, hvor der ikke er parallelkørsel med tog. De mistede indtægter ved forsøget er opgjort i forhold til passagerindtægter i 2019. Derudover vil der evt. komme merudgifter til dubleringskørsel og kompensation til kommuner, som vil miste indtægter som følge af overflytning af passagerer fra lokal/bybusser til gratis regionalbus.

Direktionen indstiller,

at forslag til forsøg med gratis buskørsel i regionen drøftes.

Sagsfremstilling

Midttrafik peger på nedenstående forslag til forsøg med gratis regional buskørsel. Der er tale om busruter, hvor indtægstabet for hver enkelt rute er opgjort.

Rute 24: Holstebro - Lemvig	2,0 mio. kr.
Rute 33: Struer - Lemvig	1,8 mio. kr.
Rute 53/953 X: Viborg - Herning	6,6 mio. kr.
Rute 60/960X: Viborg - Silkeborg	7,5 mio. kr.

Det beregnede indtægstab er vurderet ud fra den ruteindtægt, der fremgår af forslag til ny indtægtsdelingsmodel i Midttrafik, som er udarbejdet for 2019 og således inden coronapandemien.

Midttrafik har i særlig grad lagt vægt på, at det er ruter, der ikke, eller kun i meget begrænset omfang, kører parallelt med tog for at undgå overflytning af kunder fra tog til bus.

Midttrafik gør opmærksom på, at de regionale ruter ved indfaldsvejene til flere af de større byer vil køre parallelt med lokalruter eller bybusser. Det vil med stor sandsynlighed medføre en overflytning af kunder fra lokalruter/bybusser til de gratis regionalruter. Det kan derfor ikke udelukkes, at de pågældende kommuner vil stille krav om kompensation for mistede indtægter på den lokale kørsel.

Samtidig kan der komme merudgifter på de foreslåede ruter, hvis tilbuddet om gratis kørsel bliver så populært, at der opstår behov for dublinger på enkelte eller flere afgang. Det vil især være tilfældet i myldretiden morgen og eftermiddag på hverdage.

Besparelsen på omkostninger til billetkontrol, administration m.m. vil være marginal, da Midttrafiks udgifter til administration af busdrift hovedsageligt fordeles på baggrund af køreplantimer. Den væsentligste driftsomkostning er betalingen til busselskabet for kørslen, som vil være den samme uanset om bussen er gratis for passagerer eller ej.

Konsekvenserne for hver af de udvalgte ruter er nærmere beskrevet i vedlagte notat.

Coronapandemien har ramt den kollektive trafik hårdt, bl.a. på grund af midlertidige lukninger af skoler og uddannelsessteder, øget hjemmearbejde samt sundhedsmæssig utryghed ved at bruge busser og tog. Det bliver derfor en stor udfordring at gøre den kollektiv trafik attraktiv igen de kommende år, og det må forventes, at der vil være passagerer, der permanent vælger at forlade den kollektive trafik.

Hvis det besluttet at gennemføre et forsøg, anbefaler administrationen, at det sker efter ophør af restriktioner i den kollektive trafik som følge af coronapandemien, og når passagererne er begyndt at vende tilbage i busserne, forventeligt i

Beslutning

Udvalg for regional udvikling udsatte sagens behandling til mødet i maj 2021, idet udvalget ønsker at afvente orienteringen om undersøgelse af ungdommens transportvaner.

Udvalget ønsker endvidere, at sagen uddybes med et datagrundlag om bilpendlingen på de beskrevne strækninger.

Carsten Kissmeyer var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Notat - Forsøg med gratis kørsel på regionale ruter

Punkt 6: Samfundsformerne: Unge inviteres til at formgive Midtjylland

1-30-76-36-20

Resume

Unge tegner vores fremtid og kan give nye perspektiver på mange områder. Det gør sig også gældende på mange af Region Midtjyllands arbejdsområder, hvor unge kan skabe unik værdi inden for eksempelvis sundhedsydelser og digitale løsninger, sociale dagtilbud og ikke mindst bæredygtighed.

Det vurderes, at det kræver en målrettet indsats at engagere og fastholde de unges opmærksomhed. Derfor foreslås det, at regionsrådet inviterer unge til at være med til at forme fremtiden for Midtjylland.

Direktionen indstiller,

at unge inviteres til at formgive Midtjylland som beskrevet i projektet om samfundsformerne, og

at der foretages en bevillingsændring fra 'Regionale Udviklingsaktiviteter' til 'Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter' på 0,650 mio. kr. i 2021 og 2022 til medfinansiering af et årsværk.

Sagsfremstilling

Borgernes perspektiv, viden og erfaringer er afgørende for, at Region Midtjylland kan skabe de helt rigtige tilbud og løsninger til borgerne, jf. grundprincipper for borgerinddragelse vedtaget af regionsrådet den 31. januar 2019. Unge er en særligt eftertragtet målgruppe for både offentlige og private aktører, da unge ret beset er vores fremtid og kan give voksne inspirerende og nye perspektiver på mange emner. Det vurderes, at det kræver en målrettet indsats at fange og fastholde de unges opmærksomhed.

Formål

Intentionen med projektidéen om samfundsformere er at invitere unge til at formgive Region Midtjyllands fremtid, at engagere sig i regionale aktiviteter og derigennem at oparbejde indsigt i regionens politiske virke og aktiviteter.

Initiativet giver regionsrådet en platform for dialog og samarbejde med unge, og det giver unge mulighed for at påvirke regionale processer og beslutninger.

Hvad er der i det for de unge?

Midtjylland har en generation af unge, der er optaget af sundhed, uddannelse, social retfærdighed og globale udfordringer som klima og miljø. Mange af Region Midtjyllands ansvarsområder og aktiviteter er derfor interessante for unge. Områderne spænder bredt fra sundhed og social til regional udviklings samarbejder og partnerskaber med kommuner, uddannelses- og videninstitutioner, internationale aktører m.fl. i forhold til klima, miljø, cirkulær økonomi, kultur, uddannelse, innovation og by/land-balancen. Alt sammen rammesat af FN's 17 verdensmål.

Målgruppen er ca. 38 unge i Region Midtjylland på 18-25 år. I gennemsnit to unge per kommune, dog et lidt større antal fra Aarhus.

Samfundsformerne har serveretten, og det er dem, der fortæller, hvad de synes er spændende. Vi leder efter unge mennesker med både ressourcer, varme hjerter og lysten til at deltage i udviklingen af samfundet.

Initiativet tilstræber at gøre det nemt for samfundsformerne at mobilisere andre unge, så interessen for at forme Midtjylland spredt sig til flere og flere unge.

Demokratisk dannelsesrejse

Samfundsformerne er tænkt som et vedvarende initiativ med løbende udvidelse af gruppen af unge samfundsformere. Derfor skal der skabes et fælles grundlag i gruppen, hvor alle har været gennem en demokratisk dannelsesrejse.

De ca. 38 unge inviteres på en 72 timers dannelsesrejse, hvor de lærer, hvad det vil sige at være samfundsformer. Dannelsesrejsen har nogle faste elementer, som gør det nemt for samfundsformerne at komme i gang med arbejdet og at samarbejde med hinanden. De vil blive inviteret til at deltage i fysiske og digitale paneler, workshops, scenariebygning, spørgeskemaer mv. Vi skal samtidig være åbne for helt nye formater på de unges initiativ.

De unge får serveretten til at sætte emner på dagsordenen gennem møder, de selv inviterer andre unge, politikere m.fl. til, men de opfordres også til at deltage i idéprocesser, hvor der skal knækkes nødder her og nu. De udfordringer, som kalder på de unges umiddelbare refleksion og kreativitet, kommer fra regionens mange ansvarsområder.

Samfundsformerne skal have en egen grafisk identitet/logo, som de unge har lyst til at være en del af, men hvor man samtidig ikke er i tvivl om, at samfundsformerne er forankret i Region Midtjylland. Den grafiske identitet skal bæres igennem, så der skabes en sporbarhed, som gør samfundsformernes bidrag synligt. Det vil øge lysten til at deltage blandt de unge, at de kan se, at deres bidrag betyder noget.

Inspiration fra Anna Amalia

24 kvinder involverede i perioden 2006-2008 borgere, som regionen almindeligvis ikke er i kontakt med, og bidrog til udvikling af regionale aktiviteter. De 24 kvinder blev som optakt til arbejdet inviteret på en dannelsesrejse til Weimar, og de stod efterfølgende for over 100 saloner, hvor de inviterede borgere i Midtjylland til at komme med bidrag til den første regionale udviklingsplan. Med stor succes. Det førte til 1.000 idéer, anbefalinger og konkrete projekter. Forbilledet for Region Midtjyllands Anna Amalia-initiativ i 2006 var hertuginde Anna Amalia af Weimar, som i 1700-tallet inviterede så forskellige mennesker som muligt til teselskaber, hvor nye idéer til at skabe fremtidig velstand blev udviklet.

Opstart og videre proces

Det foreslås, at samfundsformerne inviteres til at forme Midtjylland medio 2021 og foreløbigt to år frem, hvorefter projektet evalueres med henblik på etablering af en fast organisering, såfremt der vurderes grundlag for det.

Initiativet forudsætter, at de unge sekretariatsbetjenes af administrationen. Administrationen forbereder dannelsesrejsen, er fact finders og bidrager med viden, der understøtter samfundsformernes perspektiver og interesser.

Økonomi

Projektets samlede økonomi er på 2,1 mio. kr. fordelt med 1,05 mio. kr. per år.

Projektets foreslås finansieret fra Regional Udviklings bevilling 'Regionale Udviklingsaktiviteter'.

Af den årlige ramme anvendes 0,650 mio. kr. til et årsværk, mens der afsættes 0,4 mio. kr. til materiale- og andre driftsudgifter.

Der anmodes i den forbindelse om en bevillingsændring på 0,650 mio. kr. med henblik på at finansiere et årsværk i 2021 og 2022, jf. nedenstående tabel.

1.000 kr.	Drift 2021	Drift 2022	Drift 2023	Drift 2024	Drift 2025 og frem
2020 p/l	Udgift	Udgift	Udgift	Udgift	Udgift
Bevillingsændringer ¹					
Regionale Udviklingsaktiviteter -					
Tværgående administrativ udviklingspulje	-0,650	-0,650			
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	0,650	0,650			
Bevillingsændringer i alt	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

¹+ = øgede udgifter og - = reducerede udgifter

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at unge inviteres til at formgive Midtjylland som beskrevet i projektet om samfundsformerne, og

at der foretages en bevillingsændring fra 'Regionale Udviklingsaktiviteter' til 'Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter' på 0,650 mio. kr. i 2021 og 2022 til medfinansiering af et årsværk.

Carsten Kissmeyer var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Projektbeskrivelse

Punkt 7: Samarbejde med The Link (MIT REAP)

1-30-76-3-21

Resume

Region Midtjylland har i perioden 2018-2020 deltaget i et internationalt program på Massachusetts Institute of Technology (MIT) om at etablere de optimale vilkår for etablering af et velfungerende økosystem inden for bl.a. sundhedsinnovation.

I forlængelse heraf er der stiftet en forening The Link i samarbejde med bl.a. Aarhus Universitet og Aarhus Kommune med det formål at skabe en sammenhængende indsats på tværs af de midtjyske styrkeområder sundhedsinnovation, fødevarer og cleantech.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om stiftelsen af foreningen The Link tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland har gennem uddannelsesforløbet ved MIT været med til at afklare betingelserne for at forbedre innovationskraften i Region Midtjylland på blandt andet sundhedsinnovationsområdet. Efter endt forløb er det besluttet, at samarbejdet skal realiseres via dannelsen af en forening med navnet "The Link".

Et medlemskab af The Link skal først og fremmest gavne hospitalerne og borgerne i regionen i form af bedre og mere effektive behandlingsformer, i takt med at behovene ændres som følge af nye diagnoser, udvikling i demografien mv. Det stiller krav til nytænkning blandt alle betydende parter i den samlede danske sundhedssektor såvel som i regionen.

Foreningen The Link skal drive et mindre sekretariat, der skal etablere og udvikle rammerne for entreprenørskab i tæt samarbejde med de regionale og nationale klyngeenheder, der er etableret inden for de tre styrkeområder: sundhedsinnovation, fødevarer og cleantech.

The Link er tænkt som en brobygger mellem entreprenører, videninstitutioner, professionelle rådgivere, kontorfællesskaber, udviklingslaboratorier og kapitalkilder.

Det er ligeledes planen, at foreningen i kombination med den nye nationale klynge - Danish Life Science Cluster (DLSC) og den herunder regionale hub med fokus på sundheds-IT og biotek, bliver et vigtigt omdrejningspunkt for regionens medvirken til at skabe et komplet og stærkt økosystem med uddannelsesprogrammer for iværksættere, adgang til internationale eksperter, adgang til kapital via investorpræsentationer og etablering af et sammenhængende fysisk iværksætttermiljø. Erfaringer og konklusioner fra MIT-programmet viser, at et sådan økosystem er meget effektivt til at skabe innovative produkter og løsninger med udgangspunkt i klinikkens behov samt nye og videnstunge arbejdspladser i nærområdet.

Det er således forventningen, at regionens medlemskab af The Link vil skabe yderligere muligheder for den indsats for sundhedsinnovation som er besluttet med dannelsen af Danish Life Science Cluster.

Administrationen har sikret, at foreningens vedtægter er i overensstemmelse med, at regionen ikke må varetage erhvervsfremmeaktivitet. Det er den samlede vurdering, at regionen kan indmeldes i foreningen med de udarbejdede vedtægter.

Økonomi

Medlemskab af foreningen betales gennem et grundkontingent. Regionsrådet har på møde den 28. oktober 2020 afsat midler til videreførelse af samarbejdet med MIT, som dækker grundkontingentet for regionen på 1,5 mio. kr. Grundkontingentet betales i 2021 og dækker en treårig periode med 0,5 mio. kr. per år. Aarhus Kommune og Aarhus Universitet betaler ligeledes grundkontingent.

Tabel. Budget og finansiering				
1.000 kr.	2021	2022	2023	I alt
<i>Budget</i>				0
løn	-1.000	-1.250	-1.250	-3.500
husleje	-60	-60	-60	-180
drift iøvrigt	-800	-400	-400	-1.600
aktiviteter	-640	-790	-790	-2.220
				0
				0
Budget i alt	-2.500	-2.500	-2.500	-7.500
<i>Finansiering</i>				0
Region Midtjylland grundkontingent	500	500	500	1.500
Aarhus Kommune grundkontingent	1.000	1.000	1.000	3.000
Aarhus Universitet grundkontingent	1.000	1.000	1.000	3.000
				0
				0
				0
Finansiering i alt	2.500	2.500	2.500	7.500
Total	0	0	0	0

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om stiftelsen af foreningen The Link tages til efterretning.

Carsten Kissmeyer var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet har på møde den 28. oktober 2020 i forbindelse med aktivitets- og økonomiopfølgning på projektpuljen under regional udvikling afsat midler til videreførelse af samarbejdet med MIT, som dækker grundkontingentet for regionen på 1,5 mio. kr. Grundkontingentet betales i 2021 og dækker en treårig periode med 0,5 mio. kr. per år.

Punkt 8: Nedlæggelse af bacheloruddannelsen Global Nutrition and Health på VIA

1-10-76-1-21

Resume

VIA University College anmoder om en udtalelse i forbindelse med nedlæggelse af professionsbacheloruddannelsen i Global Nutrition and Health. Ønsket om nedlæggelse begrundes i lav efterspørgsel efter dimittender på det danske arbejdsmarked og en lav gennemførelsesgrad på studiet. De eksisterende studiepladser forventes overflyttet til den beslægtede uddannelse Ernærings- og sundhedsuddannelsen ved optaget sommeren 2021.

Direktionen indstiller,

at forslag til udtalelse om nedlæggelse af uddannelsen Global Nutrition and Health godkendes.

Sagsfremstilling

Bestyrelsen for VIA University College har på møde den 10. december 2020 foreløbigt godkendt lukning af professionsbacheloruddannelsen i Global Nutrition and Health, som udbydes i Aarhus. Det følger af lov om professionshøjskoler, at professionshøjskolen skal dække behovet for udbud af videregående uddannelser i den region eller den del heraf, hvor professionshøjskolen hører hjemme. Det følger samtidig af loven, at regionsrådet skal afgive en udtalelse, inden professionshøjskolen træffer endelig beslutning om nedlæggelse af en uddannelse.

Professionsbacheloruddannelsen i Global Nutrition and Health har siden begyndelsen i 2009 haft svært ved at konsolidere sig på det danske arbejdsmarked, hvilket har betydet en lav beskæftigelsesgrad. Uddannelsen udbydes som en full degree international uddannelse. Jf. nedenstående tabel er beskæftigelsesgraden faldet fra 91,6 % i 2013 til 63,4 % i 2016.

Tabel: Beskæftigelsesgrad¹ for udvalgte uddannelser samt et VIA gennemsnit.
Data er hentet fra VIAs [ledelsesinformationssystem](#). (N:24-75 i hver gruppe).

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Global Nutrition and Health	-	-	91,6	66,1	67,4	63,4
Ernæring og sundhed	78,3	86,1	82,4	84,3	84,7	91,9
VIA gennemsnit	90,5	88,2	89,4	89,2	89,3	90,5

¹ Den anvendte beskæftigelsesgrad er den, som anvendes af Uddannelses- og Forskningsministeriet til at beregne VIAs beskæftigelsestilskud. Denne beskæftigelsesgrad opgør for den 1 årlige periode, der ligger 12-23 måneder efter fuldførelse af uddannelsen, hvor stor en andel af dagene, dimittenderne har været i beskæftigelse, ud af hvor mange dage de har stået til rådighed for det ordinære danske arbejdsmarked.

Samtidig oplever den tilsvarende danske uddannelse, Ernæring og sundhedsuddannelsen, en stigende efterspørgsel blandt ansøgere og på arbejdsmarkedet. Både Global Nutrition and Health og Ernæring og sundhedsuddannelsen er placeret på VIA's Campus N i Aarhus.

Uddannelsen er indstillet til lukning med virkning fra sommeren 2021.

De nuværende studerende vil få mulighed for at færdiggøre deres uddannelse i Aarhus.

Der er udarbejdet et udkast til udtalelse, hvor administrationen i lyset af udviklingen i beskæftigelsesgraden foreslår, at regionsrådet tager nedlæggelsen af uddannelsen til efterretning. Det bemærkes i udkastet til udtalelsen desuden, at der vil være behov for en dialog om praktikpladser, hvis uddannelsespladserne overflyttes til Ernæring og sundhedsuddannelsen, da det er en uddannelse, hvor kommuner og region stiller praktikpladser til rådighed.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at forslag til udtalelse om nedlæggelse af uddannelsen Global Nutrition and Health godkendes.

Carsten Kissmeyer var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Nedlæggelse af Global Nutrition and Health til regionsrådet

Notat vedr. Global Nutrition and Health i VIA

Udtalelse vedr. nedlæggelse af Global Nutrition and Health på VIA

Punkt 9: Status for generationsforureningerne på Harboøre Tange

1-34-71-3-19

Resume

Der er bevilget 630 mio. kr. på finanslov 2021 til gennemførelse af fase 1 i regionernes "Plan for generationsforureninger". Oprensningen af forureningerne ved Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund er omfattet af fase 1, og det forberedende arbejde frem mod et udbud af oprensningerne er igangsat.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om status på generationsforureningerne på Harboøre Tange tages til efterretning.

Sagsfremstilling

På finansloven 2021 blev der bevilget 630 mio. kr. til gennemførelse af fase 1 i regionernes "Plan for generationsforureninger". Oprensningen af forureningerne ved Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund er omfattet af fase 1. Auriga Industries A/S (selskab ejet af Aarhus Universitets Forskningsfond) har tilkendegivet, at de støtter oprensningen af Høfde 42 med 125 mio. kr. Dermed er det finansielle grundlag skabt for, at både depotet ved Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund kan blive oprenset. Miljøstyrelsen forventes inden for kort tid at udarbejde udkast til en tilskudsbekendtgørelse, som beskriver vilkårene for, hvordan de statslige midler til oprensningerne skal administreres og frigives.

Forberedende arbejde

Administrationen har siden medio 2020 arbejdet med at forberede udbud af opgaverne med oprensning af Høfde 42 og den gamle fabriksgrund. En del af forberedelserne består i at samle den omfattende viden, som gennem årene er genereret på både Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund i en række tekniske notater. Notaterne gør det eksisterende videngrundlag lettere tilgængeligt og skal danne grundlag for kommende udbud af afværge (oprensning) på de to lokaliteter.

Regionen har også som et led i forberedelserne gennemført en markedsdialog med en række relevante virksomheder med henblik på bl.a. at identificere, hvilke problemstillinger der er vigtige at få klarlagt, før oprensningerne kan udbydes. Ligeledes har der været dialog med relevante myndigheder, som vil være centrale parter i forhold til regler og vilkår for oprensningerne.

Der er placeret to reference-spunsjern på området for at teste, hvordan de påvirkes. Regionen har i marts trukket reference-spunsjernene op for at besigtige deres tilstand og for dermed at vurdere styrken på den omkransende spunsvæg. Der skal også gennemføres en række geotekniske borer ved Høfde 42, som skal bruges til at dimensionere den kommende oprensning. Herudover forberedes en detaljeret naturvurdering af nærområdet omkring depotet ved Høfde 42 og den gamle fabriksgrund, så påvirkninger fra de kommende oprensninger kan vurderes og evt. imødegås.

EU-udbud

Gennemførelse af oprensningerne er en stor og kompleks opgave, og regionen får derfor brug for en "bygherrerådgiver", som kan bistå administrationen i udarbejdelsen af entreprise udbuddet og med ekspert rådgivning i projektperioden. Denne opgave er sendt i EU-udbud, og det forventes, at der vil blive tegnet kontrakt i maj 2021.

Entrepriserne (oprensningerne) skal i EU-udbud pga. opgavernes omfang. Lige nu arbejder administrationen på et udkast til udbudsstrategi for oprensningerne. Udbudsstrategien skal beskrive oprensningernes omfang, udbudsform samt en række strategiske overvejelser om rækkefølgen på de to oprensninger. Der er både fordele og ulemper ved at udføre oprensningerne af de to forureninger tidsmæssigt forskudt. Udbudsstrategien vil blive forelagt til politisk godkendelse, inden udbudsforretningen gennemføres.

Udbuddet af entreprisen forventes at kunne offentliggøres i 2. halvår 2021, og en vinder af udbuddet vil få tildelt kontrakt i 2. halvår 2022, hvorefter selve arbejdet med oprensningen vil kunne påbegyndes.

Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland)

Der er ikke afsat midler til at undersøge og oprense Rønland. I regionernes "Plan for generationsforureninger" skal forureningen på Rønland undersøges i fase 2. For at forberede fase 2 vil regionen i 2021 arbejde på at lave et mere nøjagtigt prisestimat på, hvad en forureningsundersøgelse af Rønland vil koste. Prisestimatet vil blive inkorporeret i en fremtidig revision af regionernes "Plan for generationsforureninger".

Borgermøde

Det planlægges, at der i juni måned vil blive afholdt et borgermøde, hvor regionen kan orientere borgerne og øvrige interesserede om planer for den kommende oprensning af de to generationsforureninger, herunder hvilken

tidshorisont der er for oprensningerne.

Beslutning

Administrationen uddybede orienteringen mundtligt på mødet, herunder status på udbud af bygherrerådgiveropgaven og planerne om borgermøde.

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om status på generationsforureningerne på Harboøre Tange tages til efterretning.

Punkt 10: Drøftelse af møder i Danske Regioner #

1-00-13-17

Resume

Møder i Danske Regioner drøftes.

Direktionen indstiller,

at møder i Danske Regioner drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget kan drøfte emner fra møderne i Danske Regioners udvalg for regional udvikling og EU samt udvalg for miljø og ressourcer.

Der var senest møde i udvalg for regional udvikling og EU den 3. marts. Referat er vedlagt. Næste møde er den 19. maj 2021.

Der var senest møde i udvalg for miljø og ressourcer den 11. marts. Referat er vedlagt. Næste møde er den 27. maj 2021.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede møder i Danske Regioner.

Carsten Kissmeyer var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 11: Gensidig orientering #

1-00-13-17

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Administrationen orienterede om status på indsatser i forhold til forureningsområde i Them.

Arne Lægaard orienterede om udbud af batteritog til Midtjyske Jernbaner og diverse emner i relation til Letbanen.

Morten Flæng orienterede om sit valg til bestyrelsen i Landdistrikternes Fællesråd og opfordrede til, at regionerne bruger medlemsskabet aktivt.

Jørgen Nørby orienterede om møde med formandskabet i Midttrafiks bestyrelse.

Udvalget drøftede udpegningen af medlemmer til Passagerpuls.

Hanne Roed orienterede om arbejdet i fordelingsudvalg ØST.

Carsten Kissmeyer forlod mødet under sagens behandling.